

REZOLUTSIYA

I XALQARO KONGRES “O‘ZBEKISTON MADANIY MEROSI – XALQLAR VA MAMLAKATLAR ORASIDAGI MULOQOTGA YO‘L”

I. 2017-yil 15-16-may kunlari Toshkent va Samarqand shaharlarida o‘tkazilgan

“O‘zbekiston madaniy merosi – xalqlar va mamlakatlar o‘rtasidagi muloqotga yo‘l” xalqaro kongressi jahon ilm-fan hamjamiyatining eng O‘zbekistonning madaniy merosiga bo‘lgan katta qiziqishini namoyon etdi. Muzeylar, kutubxonalar va ilmiy muassasalarda avaylab saqlanayotgan, atoqli sharqshunoslar, tarixchi va arxeologlar tomonidan o‘rganilayotgan O‘zbekiston tarixi va madaniyati yodgorliklari nafaqat tadqiqotchilarda, balki keng jamoatchilikda ham chuqur, samimiy qiziqish uyg‘otmoqda.

Hozir dunyoning qator mintaqalarida qadimiy madaniyat yodgorliklari talon-taroj qilinayotgan va vayron qilinayotgan bir paytda O‘zbekiston Sharqning eng boy merosini o‘rganish va ommalashtirish sohasida dunyoning 30 dan ortiq davlatidan mashhur olimlarni bir joyga to‘pladi.

Kongressda dunyoning 40 davlatdan 370 nafar ishtirokchi qatnashdi, shu jumladan fan va madaniyat muassasalari xodimlari, davlat va jamoat tashkilotlari, diplomatik korpus vakillari, ekspertlar ishtirok etdi. Qurultoy ishi O‘zbekiston va xorijiy ommaviy axborot vositalarida (Vesti 24, NTV, Kultura, Mir, TRT, Reuters, TASS Sinxua, Anadolu agentliklari va boshqalar) keng qamrovli yoritilgan.

Ozarbayjon, Buyuk Britaniya, Germaniya, Gollandiya, Qozog‘iston, Kanada, Qirg‘iziston, Polsha, Rossiya, AQSH, Turkiya, Fransiya, Chexiya, Shvetsiya, Yaponiya kabi davlatlardan 5 nafar akademik, 36 nafar fan doktori, 14 nafar professor-o‘qituvchilar ma’ruza va xabarlar bilan chiqishdi.

II. Qurultoy O‘zbekiston xalqlari tarixi va madaniyati yodgorliklari to‘plamlariga bag‘ishlangan o‘nta noyob kitob-albom va hujjatli filmlarning nashr etilishi munosabati bilan o‘tkazildi.

Sharq xalqlari san’ati davlat muzeyi to‘plamlari (Moskva, Rossiya), Rus Etnografiya muzeyi (Sankt-Peterburg, Rossiya), Davlat Tretyakov galereyasi (Moskva, Rossiya), Rossiya Fanlar akademiyasining Sharq qo‘lyozmalari instituti (Sankt-Peterburg, Rossiya), Davlat tarix muzeyi (Moskva, Rossiya), Davlat Ermitaj muzeyi (Sankt-Peterburg, Rossiya), O‘zbekiston gilamlari va kashtalari Avstraliya, Kanada, Rossiyada, AQSH, Rossiya Milliy kutubxonasida Alisher Navoiy asarlari, O‘zbekiston musiqa madaniyati yodgorliklari, O‘zbekistonda gilamdo‘zlik san’ati saqlanadi.

Kongressning navbatdan tashqari yig‘ilishida barcha o‘n jild va videofilmlar mualliflari tomonidan taqdim etildi.

III. Koʻhna Oʻzbekiston zaminida yashab ijod etgan Sharq Uygʻonish davri atoqli shaxslarining qudratli intellektual saviyasi jahon ilm-fani, madaniyati va sanʼati rivoji uchun mustahkam poydevor boʻldi. Qurultoyda oʻzbek va xorijlik olimlarning taqdim etilgan maʼruzalari Oʻzbekiston sanʼatining jahon madaniyati rivoji uchun oʻziga xosligi va yuksak tarixiy-madaniy ahamiyatini yana bir bor koʻrsatdi.

Kongress ishtirokchilari, dunyoga mashhur olimlar – akademiklar Karl Baypakov (Qozogʻiston) va Shahin Mustafoyev (Ozarbayjon), Fan doktorlari Irina Popova (Rossiya), Aleksandr Naimark (AQSh), Tsuge Genichi (Yaponiya), Ladan Akbarniya (Buyuk Britaniya), Ketrin Pujol (Fransiya) va boshqalar Oʻzbekiston madaniyati va sanʼati tarixining ahamiyatini yuqori baholadilar, fanga beqiyos hissa qoʻshgan oʻzbek olimlari – M.E. Masson, G.A. Pugachenkova, L.I. Rempel, Ya.G. Gʻulomova, R.X. Sulaymonova, E.V. Rtveladze. Qurultoyning ikki kuni davomida oʻtkazilgan maʼruzalar va taqdimotlar jahon kolleksiyalaridan oʻzbek sanʼatining ajoyib toʻplamlari, Buyuk Ipak yoʻli merosi, Movarounnahr kitob sanʼati va yirik arxeologik kashfiyotlarga bagʻishlandi.

III. “Oʻzbekiston madaniy merosi jahon toʻplamlarida” loyihasi Oʻzbekiston madaniy-tarixiy merosi obyektlarini aniqlash, tizimlashtirish, tiklash va yodgorliklarning izchil virtual qiyofasini yaratuvchi uch tildagi kitob-albomlar, kataloglar, shuningdek, video versiyalar koʻrinishida nashr etish orqali oʻta muhim ilmiy-tadqiqot va maʼrifiy vazifani bajaradi. Oʻzbekiston tarixi va madaniyati.

Loyiha qamrovining kengligi boʻyicha ham, olib borilgan ilmiy-tadqiqot va tashkiliy ishlar darajasi boʻyicha ham misli koʻrilmagan va noyob boʻlib, dunyoda oʻxshashi yoʻq. Bu boradagi ishlar jarayonida xorijda – Rossiya Federatsiyasi, Germaniya, Chexiya, Kanadada saqlanayotgan Oʻzbekiston xalqlarining tarixiy va madaniy yodgorliklari boʻyicha keng koʻlamli maʼlumotlar bazasi yaratildi. Albom kitoblarini nashr etish va Luvr (Fransiya), Britaniya muzeyi, Ashmol muzeyi va Oksforddagi Bodley kutubxonasi (Buyuk Britaniya), Hindiston Milliy muzeyi kolleksiyalariga bagʻishlangan hujjatli filmlar yaratish boʻyicha kelishuvga erishildi. Ispaniya Milliy kutubxonasi, Topkapi muzeyi (Turkiya), Miho muzeyi (Yaponiya).

Loyiha katta salohiyatga ega. Uning tarbiyaviy va tarbiyaviy ahamiyati katta. U ogʻir kunlarimizda vatanparvarlik tarbiyasiga hissa qoʻshadi, yoshlarga oʻz xalqining anʼanalari haqida keng bilim ufqlarini ochib beradi, shu bilan birga jahon madaniyatining barcha tarkibiy qismlarining oʻzaro bogʻliqligi va oʻzaro taʼsirini namoyon etadi, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga beqiyos hissa qoʻshadi.

V. Shu bilan birga, qurultoy ishtirokchilari turli mamlakatlar, jumladan, Oʻzbekiston hukumatlari, shuningdek, vazirlik va madaniyat muassasalari

rahbariyatiga o‘zaro hamkorlikni ta’minlaydigan qo‘shimcha shart-sharoitlar yaratish va tadqiqotchilar madaniy meros ob'ektlariga kirish huquqi zarurligi to‘g‘risidagi iltimosni yetkazishni zarur, deb hisoblaydilar.

Muзей ashyolari va raqamli kataloglar to‘g‘risida to‘liq ma’lumotlarning yo‘qligi O‘zbekiston madaniy merosini yanada kengroq o‘rganish va yanada ommalashtirishga, shuningdek, turli davlatlarning madaniy, fan va ta’lim muassasalari o‘rtasida xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga to‘sqinlik qilmoqda.

VI. Yakuniy yig‘ilishda “O‘zbekiston madaniy merosi” qurultoyini har yili o‘tkazish, shuningdek, qurultoy davomida o‘qilgan ma’ruzalar to‘plamini nashr etish to‘g‘risida qaror qabul qilindi.

VII. Turli mamlakatlar olimlari va O‘zbekiston ilmiy jamoatchiligi vakillarining muhokama va muhokamalar chog‘ida bildirilgan takliflarini umumlashtirib, kongress O‘zbekiston madaniy merosini o‘rganish, asrab-avaylash va targ‘ib qilish bo‘yicha Butunjahon ilmiy jamiyatini tashkil etish zarurligi to‘g‘risida mazkur rezolyutsiyani qabul qildi.

Butun dunyodan sharqshunoslar, arxeologlar, tarixchilar, san’atshunoslar, kolleksionerlar, ommaviy axborot vositalari vakillari – O‘zbekiston madaniy merosini tadqiq etish va targ‘ib qilish bilan shug‘ullanayotganlarning barchasi ushbu jamiyatga a’zo bo‘lishi mumkin.

Jamiyat O‘zbekiston madaniy merosining qimmatli va yirik kolleksiyalarini saqlaydigan muzeylar va ilmiy markazlarda xalqaro tadbirlar – ko‘rgazmalar, taqdimotlar, madaniy forumlar o‘tkazishi mumkin bo‘ladi.

VIII. Qurultoy ishtirokchilari O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev, O‘zbekiston hukumati va xalqiga ko‘rsatilayotgan mehmondo‘stlik, shuningdek, ilm-fan va madaniyatni rivojlantirish, O‘zbekiston madaniy merosini asrab-avaylashga ko‘rsatayotgan e’tibor va g‘amxo‘rliigi va olimlarning har tomonlama qo‘llab-quvvatlanayotgani uchun samimiy minnatdorlik bildirdilar.

IX. Kongress O‘zbekiston madaniy merosini o‘rganish, saqlash va ommalashtirish bo‘yicha Butunjahon ilmiy jamiyati ekspertlar kengashi tarkibiga Kongress ilmiy yig‘ilishlari tashkilotchilari va moderatorlarini kiritish to‘g‘risida qaror qabul qilindi.

“O‘zbekiston madaniy merosi jahon to‘plamlarida” loyihasi **rahbari va muallifi F.Abduxoliqovga** loyihani amalga oshirish jarayonida bildirilgan tashabbuslarni kelgusida hayotga tatbiq etish bo‘yicha xalqaro ilmiy kongress ishtirokchilarining materiallari va takliflarini umumlashtirildi.